

Трибуна мішаного українського слова на міській американській землі

СВОБОДА

Український щоденник

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Address: P.O. Box 1, Apartment 1, 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Tel.: HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
HEnderson 4-1016

PIK LXI. Ч. 170. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ-ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 3-ГО ВЕРЕСНЯ 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS. FRIDAY, SEPTEMBER 3, 1954. JERSEY CITY AND NEW YORK, No. 170. VOL. LXI.

АЙЗЕНГАВЕР ПІДПИСАВ ЗАКОН ПРО СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

НОВИХ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНІВ РОБІТНИКІВ КОРИСТАТИМУТЬ З СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ; ВСІ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ДІСТАНУТЬ ПІДВИШКУ ПЕНСІЙ

Фрейзер, Колорадо. — Президент Айзенгавер під час свого відпочинку підписав кілька десятків нових законів, між ними і закон про соціальне забезпечення, який поширює соціальне забезпечення на нових десяти мільйонів робітників та збільшує пенсії всім тим, хто вже був забезпечений. Президент заявив, підписуючи цей закон, що той закон є «найважливішим кроком у нашій боротьбі за соціальне забезпечення, щоб зробити Америку кращою і сильнішою». І дійсно, часини підкреслюють, що це найважливіший закон для господарства цієї країни, який прийняв 83 Конгрес. Президент Айзенгавер говорив про ті зміни, які є в тому законі. 1. Він поширює на десять мільйонів робітників добродійства соціального забезпечення, які досі з нього не користалися. 2. Той закон також збільшує пенсії всім тим, хто дові вже був забезпечений. Кожна забезпечена особа дістане принаймні 5-доларову підвишку, а інші підвишки вивесть 13,50 долара місячно, а родинам на 31,25 долара місячно. 3. До соціального забезпечення належать:

УРЯД ДОПОМАГАЄ ЖЕРТВАМ ГУРАГАНУ

Фрейзер, Колорадо. — Президент Айзенгавер зарядив, щоб усі агенції негайно допомагали жертвам гурагану, який спричинив матеріальні шкоди, що доходить до пів мільйона доларів, та збив 53 особи, а 16 осіб досі не віднайдено, і не знати, що з ними сталося. Гураган «Керол» найгірший лютував у степах Нової Англії, а своїм крилом зачепив стейт Нью-Йорк і Нью-Джерсі. Війська Національної Гвардії бережуть розбиті крамничі на Ровд Айленді і Массачусетс, щоб їх шумовина не пограбувало. Відділ «Червоного Хреста» негайно вислав на місця представників на місця катастрофи, щоб нести поміч

УКРАЇНСЬКА РОДИНА З ТРЬОХ ГЕНЕРАЦІЙ ЗАНІЧЛА СВОЄ СКИТАННЯ

Нью-Йорк. — Між 76 іммігрантами, яких привіз минулої середи, 1-го вересня, з Німеччини до Нью-Йорку внаслідок Міжурядового Комітету для європейської міграції літак, було 11 осіб трьох поколінь української родини Данила Пашка, що після 11 років скитання нарешті причалили до гостинних берегів цієї країни, яка має стати для них новою батьківщиною. Склад і кількість родини Пашки та їхня доля однієї з українських родин, що переїхали до Америки, привадили до гостинних берегів цієї країни, яка має стати для них новою батьківщиною. Склад і кількість родини Пашки та їхня доля однієї з українських родин, що переїхали до Америки, привадили до гостинних берегів цієї країни, яка має стати для них новою батьківщиною.

НІМЕЧЧИНА НЕ ХОЧЕ ПЕРЕГОВОРЮВАТИ З ФРАНЦІЄЮ

АНГЛІЯ ПРОПОНУЄ КОНФЕРЕНЦІЮ З ЗАХІДНИХ ДЕРЖАВ У ЛОНДОНІ. — ШУМАН ДОПУСКАЄ, ЩО ОБОРОННА СПІЛЬНОТА МОЖЕ ВОСКРЕСНУТИ.

Бонн. — Західно-німецький уряд проголосив 5 точок нової закордонної політики, устійної на засіданні ради міністрів в дні 1 вересня в літній резиденції канцлера Аденауера, у Вюлер Гоген. На тому засіданні були присутні теж голови всіх коаліційних партій. Нав'язуючи до факту відкинення французьким парламентом Європейської Оборонної Спільноти, уряд Західної Німеччини заявив, що він продовжує політику уніфікації Європи, у переконанні, що тільки та стежка веде до з'єднання Німеччини в мирі і волі. В першій точці стверджується готовість Західної Німеччини до військової інтеграції з тими державами, які вже ратифікували пакт Європейської Оборонної Спільноти або його ратифікують. Друга точка говорить про відкидання суверенітету, третя про участь у західній обороні без дискримінації, четверта про договір у справі залишення чужих військ на території Західної Німеччини, в решті п'ять — про негайні переговори з Англією і З'єднаними Державами. Інтерпретуючи ці коротко сформульовані нові напрямки закордонної політики, американські кореспонденти стверджують, що Західна Німеччина відмовляється в нинішній час від безпосередніх переговорів з Францією, Англією і З'єднаними Державами. Західна Німеччина очевидно хоче використати цей факт одностайного фронту 5 західно-європейських держав проти Франції на недавній Брюссельській конференції для поглиблення того поділу, що може довести до ізоляції Франції.

Міні висміває обіцянки республіканців

Шікаго, Іл. — Голова Американської Федерації Праці Джордж Міні, промовляючи на 25-х річчя зборів Міжнародного Братства Електричних Робітників, заявив, що 3,500 делегатів, щоб вони пам'ятали про ті республіканські обіцянки, які їм дано два роки тому перед виборами 1952 року. Він сказав, що про ті обіцянки треба пам'ятати тому, що республіканці й цього року знову будуть їх давати. Міні критикував заходи уряду в справі зменшення числа безробітних, які збільшуються, якщо уряд не залишить дотеперіш

Французькі соціалісти розкололися, голосуючи над Оборонною Спільнотою

Париж. — В найбільшій політичній партії у французькому парламенті, соціалістичній, стався розкол внаслідок голосування над Європейською Оборонною Спільнотою в останній понеділок. 53 соціалістичні послі голосували проти пакту, а 52 — за ним. Партійний секретаріат виключив із партії чотирьох членів, колишнього міністра внутріш

Республіканське виборче гасло цього року

Сінсінаті, Огайо. — Республіканські провідники на зборах в Сінсінаті ухвалили виборче гасло, з яким Республіканська Партія має йти до виборів цього року. Це гасло звучить: «Мир, поступ і добробут». Його мусять затвердити Республіканські Крайовий Комітет, Республіканська виборча платформа звучить так: «Уряд президента Айзенгавера мусять мати більшість в найближчому Конгресі, щоб закінчити рес

Світова Рада Церков закінчила конвенцію молитвою про об'єднання християн

Івестон, Іл. — Світова Рада Церков закінчила свою другу Асамблею молитвою про об'єднання всіх християнських Церков. Урочисті закінчення Асамблеї відбулися в Першій Методистській Церкві, де 15 серпня відбулися Річні збори. В церкві зібралися делегати та гості, щоб подякувати Богові за те, що могли бути разом, і висловити надію на краще майбутнє, коли прийдє до об'єднання всіх віровизнав. В Асамблеї брали участь делегати від 163-ох деномінацій протестантських і східних ортодоксальних церков із 48 країн. Світова Рада Церков заснована на першій Асамблеї 1948 року в Амстердамі (Голландія). Найближча, третя Асамблея має відбутися в Греції або в Японії. Цю справу вирішить Центральний Комітет Асамблеї. Кінцеву проповідь вголосив норвезький

Англійські прогулякві виїхали з комуністичного Китаю

Гонг Конг. — Колишній англійський прем'єр Етлі та його сім колеги із Партії Праці, що перебували три тижні у комуністичному Китаї, відвідали Кантону закінчили свій візит до цієї країни, і прибули вже до англійської колонії Гонг Конг. Етлі, який має вже 72 роки, висів із залізничного вагона дуже втомлений, важко спираючись на палицю. Він відмовився сказати будь-що про свої відві

Хто підписав комуністичну виборчу петицію — того взяли на список небезпечних осіб

Нью-Йорк, Н. Й. — Комуністична партія в Бронксі (Нью-Йорк) збирала підписи на петицію за комуністичною кандидатурою, Елізабет Герлі Флінн, щоб вона могла кандидувати з 24-ої виборчої округи на члена Палати Репрезентантів. Виборча комісія передала петицію з усіма підписами Федеральному Бюроу Інвестицій, і всіх, хто дав свій підпис, візьмуть на список осіб, запідозрених в комунізмі. Представник Ви

Перші звіти про наслідки щеплення проти поліо

Нью-Йорк, Н. Й. — Звіти повітових лікарів про наслідки щеплення сироваткою д-ра Солика проти недуги дитячого паралічу показують, що назагал немає випадків цієї недуги між тими дітьми публічних шкіл, які були щеплені. Але в деяких повітах траплялися захворювання на цю недугу й між на

Вимінують тіла поляглих у Кореї

Панмунджом. — 8-ма російськими вантажними автомашинами привезли тіла 193 американців, що полягли на Кореїському фронті. З ними привезено також тіла 7-ох інших, не ідентифікованих вояків альянських військ. Це був перший транспорт у т. зв. Операції Славя, яку переводиться на основі порозуміння про виміну поляглих. Китайські комуністи обіцяли повернути тіла 4011 альянських вояків, американці ж повернуть 14,069 північно-кореїців і китайців. Наступний трагічний транспорт, що його доставлять комуністи, має охопити 151 американців, трьох англійців, 33 південних корейців і 13 невідомих поляглих. Всі тіла альянських вояків перевезуть до Японії для ідентифікування. Біля Сеулу віддаватимуть ім військові почесні.

СССР хоче упромисловлювати Індію

Нью-Делі. — Совєтський Союз запропонував індійському уряду збудувати на території Індії велетенську сталеварню, яка давала б 500,000 тонн річної продукції. Водночас Москва нібито заявила готовість устаткувати

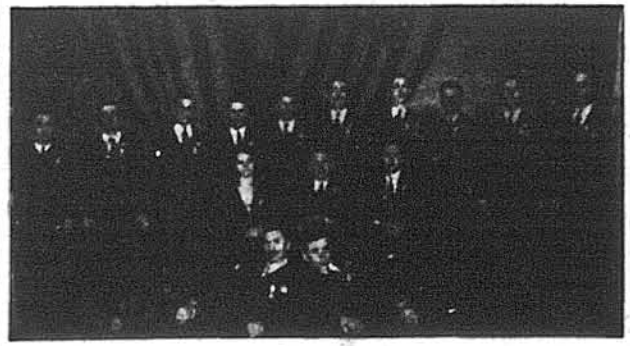
Вашингтон зачарований парадом легіонерів

Вашингтон. — 31 серпня Вашингтон був зачарований величавою парадом Американського Легіону, яка тривала від 2-ої години пополудні до перших годин ранку 1 вересня. В поході взяли участь 75,000 легіонерів, понад 300 оркестрів і багато прикрашених авт. 750,000 осіб пригледалося цьому походу, від якого столиця не бачила від снітних роїв. Впродовж перших двох годин маршу карети «Червоного Хреста» забрали 40 осіб,

ЮВІЛЕЙНИЙ З'ЇЗД ОДВУ ЗАПОЧАТКУЄ НОВИЙ СЕЗОН ГРОМАДСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Нью-Йорк. — Цьогорічний позаканційний сезон громадської активності започаткує Ювілейний З'їзд Організації Державного Відродження України, що відбувається з нагоди 25-річчя цієї організації. З'їзд відбудеться в Нью-Йорку, в готелі МекАлпін, а суботу, неділю й понеділок, 4, 5 і 6 вересня. У З'їзді передбачається участь приблизно 150 делегатів з багатьох місцевостей і стейт, теж віддалених. Делегати репрезентуватимуть 48 відділів ОДВУ, що об'єднують понад 2,000 активних членів. У програмі З'їзду, крім ділових нарад, програмових доповідей і їх обговорення та організаційних справ, включено з вибором нової Центральної Управи, ухвали.

ДО ПОЧАТКІВ ОДВУ В АМЕРИЦІ

Організація Державного Відродження України (ОДВУ) в Америці була створена під впливом затіяної революційної боротьби проти окупантів на Україні в 1929-30 рр. Тісний духовий зв'язок з Рідними Землями скріплювали тут часті відвідини представників української революції, включно з її провідником, с. п. полк. Савенком Козацьким. На фото: с. п. полк. Савенко Козацький (сидить посередині), в оточенні бувших вояків українських армій та учасників українських вільних змагань, під час зустрічі в Шікаго у 1929 році.

Москва користує з провалу Європейської Оборонної Спільноти

Верлі. — Східно-німецькі комуністи дістали з Москви наказ повести, на повну пару, пропаганду за об'єднання Німеччини на платформі совєтської пропозиції, зробленої під час Берлінської конференції, себто загальноєвропейської «колективної безпеки». Президент східно-німецького парламенту Дік

В СВІТІ

● Нобуторі Гігураші — так називався високий урядовець японського міністерства закордонних справ, який покінчив самогубством безпосередньо після підписання своїх згаданих у кінматі військового прокуратора, де признався, що належав до шпигунів на службі СС-СР. Його арештували були разом з ще двома японськими дипломатами на підставі звинувачень Юрія Растворова, совєтського шпигуна, що втік до Америки. Гігураші несподівано підійшов до відчиненого вікна в кімнаті прокуратора і раптом вискочив з четвертого поверху.

● Памі Еліо — одиноким жінка в делегації Англії на найближчій сесії Генеральної Асамблеї. Вона є дружиною парламентарного посла, колишнього міністра хліборобства, а довголітньою англійською громадською діячкою. Має тепер 51 рік.

● Католікський Марійський Конгрес відбудеться в Римі від 8 до 12 вересня. 3 62 країн заплановано вже понад 15,000 учасників. Відкриття конгресу відбудеться в соборі св. Петра.

● Західно-німецька мова підняла свою мораль, твердить статистика злочинів, за подіями малолітніх. На 1,337 злочинів, докочаних у 1945 році у відношенні до 100,000, у 1952 році були в такому самосторі, де признався, що належав до шпигунів на службі СС-СР. Його арештували були разом з ще двома японськими дипломатами на підставі звинувачень Юрія Растворова, совєтського шпигуна, що втік до Америки. Гігураші несподівано підійшов до відчиненого вікна в кімнаті прокуратора і раптом вискочив з четвертого поверху.

● Злодії закралася вночі в Стокгольм до дому 42-літнього сина короля Густава Адольфа шведського, князя Вертіля, який тепер перебуває у Франції. Ціо злодії забрали — про це преса не пише.

● До Ліверпуля в Англії прибуло з ЗДА 10 американських перемовників авт, щоб взяти участь у традиційних автомобільних перегонах з нагоди виборів. Хоч всі ці авт вже брали участь в автомобільних перегонах у Шотландії, але всі вони в першому разі стає.

● Музей Гете у Франкфурті відбудував після воєнної руйни і наново відкрив у церемонії з нагоди 205 років з дня народження найбільшого німецького поета-письменника. На відкритті був присутній д-р Альберт Швайгер, лікар-мікробіолог і лауреат нагороди Нобеля.

ПОВІДОМЛЕННЯ УНК

ПРО СТВОРЕННЯ КОМІСІЇ ДЛЯ ЗІБРАННЯ МАТЕРІАЛІВ ПРО КОМУНІСТИЧНУ АГРЕСІЮ МОСКВИ НА УКРАЇНІ ТА ПРО УКРАЇНСЬКІ СВДІЧЕННЯ ПЕРЕД КОМІСІЄЮ КЕРСТЕНА

В п'ятницю, дня 10 вересня, у вівторок, дня 13 вересня, в Україні Комітет Конгресової Комісії відбув нараду в справі підготовки матеріалів про більшовицьку агресію на Україні (народоубивство, депортації, нищення українського народу) — для Комісії Американського Конгресу, що складається з 7-и членів Палати Репрезентів та яку очолює конгресмен Чарльз Керстен.

Як відомо, завданням цієї Конгресової Комісії є якнайповніше представити перед Конгресом ЗДА, перед американським народом та всім світом, що завдали поневолі народи від комуністичної Москви протягом цілого періоду — в нашому випадку — від початку української державності — Української Народної Республіки — аж до останніх часів.

У зв'язку з цим було рішено створити при Українському Конгресовому Комітеті спеціальну Комісію, завданням якої буде зібрати компетентні свідчення та зібрати відповідний документальний матеріал, щоб належно представити і з'ясувати більшовицьку агресію на Україні.

Всі свідчення мають бути, за своїм змістом, упорядковані, а для того, щоб вони були вповні зрозумілі неукраїнцям, що ухвалено про кожну діяльність життя української нації, що стала об'єктом агресії, опрацювати документальний матеріал.

Це й було предметом наради Комісії Українського Конгресового Комітету, що збиралася 13 вересня ц. р. На попередніх нарадах були подані інформації про працю Комісії Керстена в Європі та про її заплановані переселення в більшість місцевостей Америки (Нью Йорк, Філадельфія, Пітсбург, Бостон, Дітройт, Шікаго).

До складу Комісії увійшли: адв. Михайло Пізнак, як голова і член; п. д-р Матвій Стахів, адв. Степан Ярема, проф. Іван Волочин, Іван Шиндлярський, проф. Микола Чубатий, Ярослав Гайнас, інж. Омелян Логун, д-р Петро Мірчук, д-р Лука Мишуга, Валентин Новиківський, проф. Кость Турлак, проф. Микола Чубатий, інж. Микола Шиндлярський. Референтом Комісії в справі дослідження більшовицької агресії на Україні є д-р Катерина Кохно.

Після всебічного обговорення справи, Комісія Українського Конгресового Комітету ухвалила, що для Комісії Керстена необхідно підготувати підставовий матеріал на такі теми:

Постанова Української Народної Республіки в 1917 р. Головні історичні факти, що стосуються проголошення та конституції УНР.

Стосунки Української Центральної Ради в Тимчасовим Російським Урядом (доба О. Керенського).

Остання більшовицька влада в Москві та відношення її до Української Народної Республіки. Роль Леніна, Троцького та інших більшовиків у боротьбі з українською державністю.

Агресія російсько-комуністичної червоної армії на Україну.

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA

P. O. Box 721,
Church Street Sta.
New York 7, N. Y.
(Tel. WA — 4-5617)

В СПРАВІ ПОКЛИКАННЯ ЧЛЕНІВ ДО КОМІСІЇ ПРАВНОГО ОБОРОНИ І ДОПОМОГИ В ІМІГРАЦІЙНИХ ТРУДНОЩАХ

Повідомленням з 26 липня ц. р. в справі правової оборони й допомоги в імміграційних труднощах, Український Конгресовий Комітет Америки закликає українське громадянство до теперішньої проблеми та проголошені створення окремої Комісії при Українському Конгресовому Комітеті Америки з завданням: робити відповідні старання для оборони й допомоги тим українцям у 3-динних Державах, які опинилися у важкому правовому положенні, подавши в імміграційних паперах неточні інформації про себе, під впливом страху перед можливістю примусової репатріації.

На засіданні Екзекутиви дня 19 вересня до цієї Комісії обрали наступні члени: адв. Михайло Пізнак, адв. Степан Ярема, адв. Іван Робертс, адв. Юрій Волочин, д-р Матвій Стахів — від Українського Конгресового Комітету; д-р Лука Мишуга і д-р Володимир Галан — від Злученого Українсько-Американського

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Дітройт, Міш.

Випадковий громадський праці з нагоди 25-ліття шлюбу.

Дня 21 вересня ц. р. ввечері, в залі Українського Народного Дому, відбулася велика зустріч громадянства в цілі вшанування довголітньої громадської праці панства Степана і Анни Левкутих. Претекстом до того вечора було 25-ліття подружнього життя. Таких родинно-приятельських свят є багато в Америці, але наш вечір мав суспільно-громадський характер, був іншим щодо цілі і характеру. Приятели п. Левкутих перебрали себе підготувати до того вечора, щоб розповісти і ми, що то було свято було однією з найбільш, які до тепер з таких нагод в Дітройті відбувалися. Степан і Анна Левкути належать до другої української еміграції. Приїхали вони до Америки по першій світовій війні. Першу світову війну перебував п. С. Левкут як воїн, з вольних змагань перебував в Українській Армії, мав боєві відзначення, яке переохочує до війни. По програмі нашої війни вступав в ряди Української Військової Організації, за що був полонений арештований і пересидів довший час в перемиській польській тюрмі. По виході з тюрми польська влада дала йому переселення до Америки. Тут перебував сам в надії повернутися на батьківщину по закінченні війни. В 1929 виїхав до свого рідного села Ясвинського пов. Перемишльського в цілі відвідин родичів і, думає, опинився за повариною життя. Знаючи, що в молодій дівчині Анні, з дому Хтей, яка була дівчиною в „Лузі“, хорі й ін. організаціях. Побачившись і в 1930 році є вже однією в Америці. Тут переживають добрі і злі часи разом, допомагають дуже часто матеріально потребуючим. Обов'язково працюють на громадські, суспільні і політичні праці. Пан Степан є діяльним членом, який звертає увагу, чи то роблять „старі“, „нові“, треба, наприклад, подивитися тих людей, які ніколи не жалують ані трудно ані матеріальних видатків, коли ходять по українську справу, а також справі нашої нової батьківщини. Коли краще знаємо те подружжя, то приїдемо до переконання, що ціле їх життя є виповнене громадськими справами. Іх гостинний дім все є відкритий для всього, що є зв'язане з громадською справою.

Тому не дивно, що коли громадство довідалось, що є ввечір для п. Левкутих, поспішило громадою і зупинило, як ніколи, залу Українського Народного Дому. Вчинили ми так не тільки особисті чи політичні прихильники, були там люди різних політичних переконань, були представники різних місцевих організацій, були і позамісцеві, як з Шікаго, Клівленда, канадські українці були дуже чисельно заступлені в Вандворі, Лівінгтоні та навіть з далекого Вінніпегу. Вечір відкрив молитвою о. прот. Ф. Ві-

„РЕАКЦІЯ ПІДСОВЕТСЬКОЇ ЛЮДИНИ НА НОВИНУ“

(Закінчення зі стор. 2)

Ще цікаво, як припускають реакції підсоветської населення на радіопередачі „Голосу Америки“ чи „Вільної Європи“ з розповідями найновіших утікачів про життя в Советському Союзі. Отже, згадали, якщо розповіді досягають до підсоветського слухача, то сприймають їх не завжди позитивно, бо вони викликають не вдоволення бідністю матеріалу. А окремі групи населення реагують на них так:

Робітники: „Там і без нього (утікача) знають, що у нас діється“. Політробітники: „Не вміють його як слід використати“. Командир: реакція дуже стримана. Службовці: „Там он як загаворив, а тут тихенько сидів“. Відповідальний працівник: „Нічого особливого в цьому немає, тільки одним ворогом народу більше“. Інтелігент: матеріал сприймає з інтересом. Технічний робітник колгоспу: інтерес до матеріалу дуже великий. Адміністративний працівник: реакція стримана. Радийний колгоспник: „Знає, про що розповідає...“

Пенсіонери підсоветського населення та його відношення до советського режиму від часу закінчення війни не змінилися, бо не змінився й сам режим. Отже, знаючи, як реагувало воно на події 3-періоду 10-років, дуже можливо, що саме так реагує й на події останніх днів.

В. С-ко

Серед кваліфікованих робітників зацікавлення це не викликає, — переступають тільки імена кандидатів. Решта робітників — зовсім не цікавиться виборами. Політробітники армії перечитують передвиборні статті з неохоче, інтерес викликають тільки імена кандидатів. У командирів зацікавлення незначне. Серед службовців зацікавлення майже зовсім відсутнє, але відповідальні працівники вважають, що подіяє за дуже важливу. Трудовий інтелігент: „Все це відоме й нецікаве“. Колгоспне селянство усіх груп доповідень про вибори байдуже.

Нью Йорк, 30 вересня 1954.

Український Конгресовий Комітет Америки.

Увага! Нью Йорк, Нью Джерзі й Околиці!

УКРАЇНСЬКА СВЯТОМИКОЛАЙСЬКА ЦЕРКВА В ОКСФОРД, Н. ДЖ.

владштовус

в неділю, дня 5. вересня 1954 р.

ПІКНІК-ЗУСТРІЧ

В МАЛЮВНИЧІЙ ОКОЛИЦІ ПРИ ГАЙВЕЮ ч. 46
Початок год. 12. вполудне. — Вступ \$1.00.
Грас оркестра В. Босого з Нью Йорку.
Буфет зі смаченим укр. стравами в заряді ВП. Паль.
Автобуси Greyhound відходять години з Нью Йорку і Ньюарку.
Напряж: Great Meadow, Hackettstown, N. J., Vienna Hill, N. J.

ЗА КУЛЬТУРНИЙ РІВЕНЬ ПОЛЕМІКИ

(Закінчення зі стор. 2)

тач має право давати оцінку прочитаного твору. Щоб писати оцінку твору — на це не потрібно ані замовлення, ані апробації його автора.

Літературний критик не потребує бути письменником. В культурному світі здавна так було, що найкращі та найоб'єктивніші оцінки нових літературних творів походили від літературознавців, а не від письменників. Звичайно, найменше об'єктивними літературними критиками були письменники, бо вони писали свої оцінки тенденційно, або в приязно-вихвалювальному тоні або в конкурентно-ворожому і навіть нищівному.

Вирозумілість для критика і культурна форма полеміки з ним допускальна для кожного автора. Але лайка та сліпота ненависті до критика не підносять поваги письменника. У культурних народах поважний вік є в пошани. У даному випадку поважний вік

Іван Вільоус.

Володимир Дорошенко, що його так зневажав не молоденький вже п. В. Чапленко? — Володимир Дорошенко є одним із найстаріших політичних емігрантів із Сх. України ще з царських часів. За свої праці, розкриті по численних томах „Записок НТШ“ у Львові, його вибрали давньо-давню своїм дійсним членом спершу НТШ у Львові, а в 1912 чи 1913 р. НТШ у Києві, а згодом і членом Українського Історико-Філологічного Т-ва у Празі, Укр. Наукового Інституту в Берліні і нарешті членом УВАН на еміграції. Це не відповідало правді, що В. Дорошенко не видав ніякої праці чи книжки. Пам'ятаю, що десь у 1918 чи 1919 році появилася збірка його літературно-критичних праць п. н. „Життя і Слово“ (не мішати з журналом І. Франка!), а далі показав видані творів Т. Шевченка, який же „Показчик творів Івана Франка“ та інші.

Володимир Дорошенко знав і всіх благ більшовицької окупації у Львові в рр. 1939-41. Вигідного і безтурботного життя він ніколи не мав. Він важко працював. Якщо зібрати всі його праці, розкриті в „Ділі“, в українських літературних і наукових журналах, то це дало б великі томи. Всі його праці в 60-ти відсотках були літературознавчими. Хто як хто, але Володимир Дорошенко мав право писати на літературні теми, мав право давати оцінки творів, як вишкочений знавець нашого письменства і як критик-фрустр. Його не мав ніякого морального права зневажати ніякий український громадянин, а тим більше громадянин, який повинен, як письменник, йти вперед своєю духовною культурою та рівновагою. Кожний може сказати щось неміле і неприємне в розпалі словної дискусії, але не сміє ніхто забуватися тоді, коли пише, бо verba volant а scripta manent як прикрій документ нетерпимості і сліпої ненависті.

УВАГА! Неділя, 5 вересня ц.р., в Ньюарку

8. год. вечора

відбудеться

ВЕЧІР МИСТЕЦЬКОГО ТАНКУ

ОЛЕНКИ ГЕРДАН

(ОДИНОКИЙ ГОСТИНИЙ ВИСТУП)

При співучасті: Л. КУРІЦЬКА
Проф. М. ПОЛЕВСЬКИЙ
В. ЛІСНЯК
Г. ГАРЦЯ

Залі УКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛІ, 180 Вільям вул.
Квитки: \$1.50, \$1.00; 50 (діти). — „Самопоміч“, „Базар“.

Укр. Спортивний Клуб „СІЧ“ Елізабет

— владштовус —

в суботу, 4-го вересня 1954 р.,

о год. 8:00 веч.

ВЕЛИКІ СПОРТОВІ ВЕЧЕРНИЦІ

В ЗАЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
при 214 Fulton Street, Elizabeth, N. J.
Добрий буфет. — Оркестра Б. Гіряка.
Вибір Королеви Краси. — Багато несподіванок.

3 пожовклих листків

ЩО ПИСАЛА „СВОБОДА“ 50 РОКІВ ТОМУ

(За час від 4 до 25 серпня 1904 р.).

ПРЕВАЖНЕ ДІЛО: ПЕРША УКРАЇНСЬКА БУРСА ВІДКРИВАЄСЯ!

Під покровом загальною містять „Свобода“ комунікат Головного Народного Комітету в Америці, повідомлюючи громадянство, що з дня 15 вересня цей комітет відкривав в Нью Йорку Українську Бурсу ім. св. Миколая. До бурси будуть приймати клопці у віці 10 років і вище, щоб виховувалися на людях науки й праці, а при тім на щирих українських патріотів. Головний Народний Комітет (Народний Фонд) поставився відразу за відповідного настоятеля для бурси, яким буде священик, Павло Тимкетич, людина лагідної, а при тім енергійної вдачі, повний любові до науки й до свого народу.

Водночас із комунікатом проголошено конкурс на призначення клопців до бурси, в якому поставлені вимоги: 10 років життя; звання заплати по 12 дол. в рік незаслужених по 10 дол. місячно за відривання; шкільне свідчення початкової вселюдної школи й свідчення звання української мови, свідчення здоров'я.

Крім конкурсу поміщений заклад до громадянства за збільшення складом на Народний Фонд, з якого втримується бурса. У всіх числах „Свободи“ поміщений висказ жерта на Народний Фонд, який до кінця липня 1904 р. зріс до висоти \$1,159.47.

З НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ

Три пісні — вірші помістила „Свобода“ в серпні, як зразок народної творчості емігрантів. Одну, п. з. „Нуже, нуже, астань Русіє, Ім'я твоє не загине“ — підкладено під ноти, а під нею поміщено замітку, що „Записано від Катерини Фариняк з Новоселів-Гісових, повіту Сльняк“.

Другий вірш, п. з. „Пісня канадська“, прислав Павлом Григорчук з Гілберт Плейнс, у Манітобі, висловлює туго емігранта за рідним краєм, починаючи її такими словами: „Нераз я сім сповідаю по далекім сході, десь там моє рідне село, тал видити годі...“

Третій, „Пісня бразиліська“, складена Захарем Повідайським, як „руський краковик“, відкриває настрій на тлі бразиліської природи, починаючи словами: „Ой піду я, піду в лісочок пальмовий, Ой вирву я, вирву горіх кокосовий. Покочу я його згорі на долину, Чи він ся покотить в стару Галіччину“.

ЧУЖИННІ ЗГАДКИ ПРО УКРАЇНЦІВ

У 29 числі німецького ньюйоркського „Форвертс“ поміщена довшя стаття п. з. „Ді Україне рістер зіх“ (Україна збробітсь). Згадані там на початку відомі селянські розрухи з-перед двох літ на Україні, а описана подана відозва української революційної партії, яка була поміщена в „Свободі“ ч. 27 з 1904 р. Стаття без підпису.

Три польські товариства в Сан Франціско, у Каліфорнії, а саме: Сосяти оф Полс, Літунієніс енд Русініс оф Каліфорнію, привітали на початку відомі селянські розрухи з-перед двох літ на Україні, а описана подана відозва української революційної партії, яка була поміщена в „Свободі“ ч. 27 з 1904 р. Стаття без підпису.

ЗРІСТ ЧЛЕНСТВА У. Н. СОЮЗУ

В місяці липні приступило 227 нових членів до У. Н. Союзу, деки разом з повними братствами, а саме: Вр. св. Миколая в Пітсбургу, Па.; Вр. св. Арх. Михайла, в Плезант Беллі, Па. Інші приступили через давніші висписи до Союзу відділи. Касовий звіт за липень 1904 р. виявився в прибутках \$20,528.83, в витратах \$3,479.09, і загальний стан каси \$18,149.64.

Увага! Нью Йорк і околиця! Увага!

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ „САМОПОМІЧ“, ВІДІЛ У НЬО ЙОРКУ

напрошує Українське Громадянство на

ВЕЛИКИЙ ФЕСТИН

— що відбудеться —

В НЕДІЛЮ 5. ВЕРЕСНЯ 1954 Р.

о год. 2-й попол.

В САДІ NATIONAL HALL & PARK,
65-13 — 38th Ave., Woodside, L. I., N. Y.

Оркестра проф. ОСЕРДІЧУКА.

а смачений буфет від зарядом Вп. Паль.

Фестин відбудеться без огляду на погоду, бо крім великого салу є до розпорядження дві великі зали.

Вступ \$1. — Парк відкритий від 1-ої години.

ДОЗІД ПІДЗЕМКАМИ.

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ ВЕЛИКИЙ

Українсько-Англійський СЛОВНИК

М. Л. ПОДВЕЗЬКА

Ціна \$5.00.

Незамінна підручна книга для тих, хто починає вивчати англійську мову, і хто вдосконалює в ній свої набуті вже знання. Капітальне видання на 1011 сторінок вісімків. 60,000 слів уживаних в сучасній українській літературі і розмовній мові з англійськими відповідниками.

Замовляти:

„SVOBODA“, 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ВНЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“

Д-ра А. Т. Кібзея

• Нове доповнене і виправлене видання. Книжка охоплює всі недуги і подає способи їх лікування.

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР“ В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ!

ЦІНА \$6.00

Замовлення з належністю надсилати

„SVOBODA“

81-83 Grand Street Jersey City 3, N. J.

Увага! Члени Українського Народного Союзу! Увага!

В НЕДІЛЮ, 12-го ВЕРЕСНЯ 1954, на СОЮЗІВЦІ,

ВАКАЦІЙНО-ВІДПОЧИНКОВІЙ ОСЕЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ біля КЕРГОНКСОН,

У СТЕЙТІ НЬО ЙОРК,

— відбудеться —

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ

СОЮЗОВИЙ ФЕСТИН

що його владштовує Комітет Відділів УНС метрополії Нью Йорку і Нью Джерзі.

ПІЯНУЙТЕ ВЖЕ СЬОГОДНІ ПОЇЗДКУ НА СОЮЗІВКУ В НЕДІЛЮ, 12-го ВЕРЕСНЯ

МОЖНА ПРИЇЗЖАТИ ВЖЕ В СУБОТУ, 11-го ВЕРЕСНЯ, АЛЕ ТІЛЬКИ ЗА ПОПЕРЕДНІМ ЗАМОВЛЕННЯМ НІЧЛІТУ

Цей ФЕСТИН буде найбільшою товариською імпрезою в цьому році. Численні Відділи вже заповнили свою участь. Закликається усі інші відділи УНСоюзу, зокрема із стейтів: Нью Йорк, Нью Джерзі, Пенсильванія, Делавар, Коннектикат, Ровд Айленд, як теж із віддалених стейтів зорганізувати на цей день спеціальні прогулянки.

Усі охочі до поїздки на СОЮЗІВКУ на цей ФЕСТИН, члени і не-члени УНС, повинні зголошуватись у секретарів місцевих відділів УНС, які подбають про відповідний транспорт. У програмі Фестину, крім товариської зустрічі та побуту на СОЮЗІВЦІ, багата і різноманітна мистецько-розвагова імпреза та багато вселяких несподіванок. Чудові приміщення, прекрасні красиди, великі простори, спортивні майданчики, купальний басейн та інші вигоди на СОЮЗІВЦІ дадуть кожному можливість провести найприємніше час на дозвіллі, відпочинку, забавах та культурних розвагах, а славна вже кухня на Союзівці дасть кожному можливість заспокоїти апетит і спрагу.

